

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ  
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА**

Кафедра публічного управління, адміністрування та соціальної роботи

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

Рішення вченої ради

Протокол *big 11.09.2024* № *7*



Голова вченої ради,

доктор медичних наук, професор,  
член-кореспондент НАМН України,  
заслужений лікар України

*[Signature]* Олександр ТОЛСТАНОВ

**РОБОЧА ПРОГРАМА  
навчальної дисципліни**


**«АНТИКРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО  
ЗАХИСТУ»**

<b>Освітньо-професійна програма:</b>	Соціальна робота
<b>Галузь знань:</b>	23 Соціальна робота
<b>Спеціальність:</b>	231 Соціальна робота
<b>Рівень вищої освіти:</b>	другий (магістерський) рівень
<b>Мова навчання:</b>	українська
<b>Статус дисципліни</b>	обов'язкова
<b>Обсяг навчальної дисципліни</b>	120 год / 4 кредити ЄКТС

Київ – 2024

Робочу програму навчальної дисципліни «Антикризовий менеджмент системи соціального захисту» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Соціальна робота», навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістр за спеціальністю 231 Соціальна робота та відповідних нормативних документів.

**РОЗРОБНИК:**

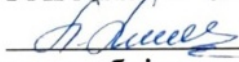
 Мілена КРАВЧЕНКО, професор кафедри публічного управління, адміністрування та соціальної роботи, доктор наук з державного управління, професор

**РЕЦЕНЗЕНТИ:**

Тетяна КОВАЛЕНКО, головний лікар КЗ «Дитячий санаторій №1» Дніпропетровської Обласної Ради», доктор наук з державного управління, професор кафедри клінічної лабораторної діагностики Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара

Ігор МЕЦАН, директор департаменту соціального розвитку та ветеранської політики Київської обласної державної адміністрації, кандидат соціологічних наук

**ГАРАНТ ПРОГРАМИ**

 Лариса МЕЛЬНИЧУК, старший викладач кафедри публічного управління, адміністрування та соціальної роботи, доктор наук з державного управління

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни схвалена на засіданні кафедри публічного управління, адміністрування та соціальної роботи  
Протокол № 4 від «16» 06 2024 року

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні Вченої ради Інституту післядипломної освіти, протокол № 6 від 20 06 2024 р.

Голова вченої ради Інституту  
післядипломної освіти, д.мед.н.,  
професор



Олена ШАРИКАДЗЕ

© Національний університет охорони здоров'я  
України імені П. Л. Шупика, 2024  
© Кафедра публічного управління,  
адміністрування та соціальної роботи, 2024

## ЗМІСТ

<b>№ з/п</b>	<b>Розділ</b>	<b>Стор.</b>
1.	Опис навчальної дисципліни	4
2.	Мета та завдання навчальної дисципліни. Кваліфікаційна характеристика здобувача вищої освіти	5
3.	Програма навчальної дисципліни (тематика)	6
4.	Структура навчальної дисципліни (навчально-тематичний план викладання дисципліни)	7
5.	Теми практичних занять	7
6.	Самостійна робота. Організація самостійної роботи здобувача вищої освіти	8
7.	Індивідуальні навчально-дослідні завдання (для здобувачів денної форми навчання)	9
8.	Тематика та завдання для виконання контрольних робіт для здобувачів заочної форми навчання	10
9.	Методи навчання	11
10.	Перелік питань для підсумкового контролю	12
11.	Критерії та порядок оцінювання результатів навчання	12
12.	Рекомендовані література та джерела (наукова та навчальна література, нормативно-правові акти, Інтернет-ресурси)	13

## 1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Антикризовий менеджмент системи соціального захисту» є обов'язковою компонентою освітньо-професійної програми «Соціальна робота».

Загальний опис навчальної дисципліни подано в таблиці 1.

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4  Статус дисципліни нормативна компонента освітньо-професійної програми «Соціальна робота»  Загальна кількість годин – 120  Розподіл годин для денної форми навчання: аудиторних – 36 самостійної роботи – 84  Розподіл годин для заочної форми навчання: аудиторних – 14 год; самостійної роботи – 106 год	Галузь знань 23 Соціальна робота	<b>Нормативна</b>	
		<b>Рік підготовки</b>	
		1	1
	Спеціальність 231 Соціальна робота	<b>Семестр</b>	
		2	2
		<b>Лекції</b>	
		12	6
	Освітній ступінь магістр	<b>Практичні</b>	
		24	8
		<b>Самостійна робота</b>	
		84	106
		<b>Вид контролю: екзамен</b>	

**Міждисциплінарні зв'язки:** Навчальна дисципліна «Антикризовий менеджмент системи соціального захисту» базується на знаннях дисципліни «Соціальна і гуманітарна політика», взаємопов'язана з дисципліною «Актуальні проблеми державного управління системою надання соціальних послуг» та може бути основою для дисциплін «Експертиза та аудит в системі соціальних послуг». Крім того, отримані знання можливо використовувати при підготовці кваліфікаційної роботи та практичної діяльності у сфері соціальної роботи.

## 2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Антикризовий менеджмент системи соціального захисту» є важливою складовою формування профілю фахівця у галузі соціальної роботи і належить до циклу дисциплін професійної підготовки здобувачів вищої освіти ступеня магістра спеціальності 231 «Соціальна робота».

**Мета дисципліни:** формування у свідомості здобувачів вищої освіти теоретичних основ антикризового менеджменту системи соціального захисту, його сутності, особливостей, проблем та тенденцій розвитку в Україні, вироблення навичок застосування одержаних теоретичних знань у практичній діяльності.

**Завданнями вивчення дисципліни є:**

- вивчення сутності, функцій та принципів антикризового менеджменту, а також його особливостей у соціальній сфері;
- розуміння специфіки застосування антикризового менеджменту соціально вразливих категорій громадян;
- оволодіння навичками розробки механізмів та інструментів антикризового менеджменту системи соціального захисту в умовах війни та повоєнного розвитку, вироблення рекомендацій для підвищення ефективності функціонування вітчизняної системи соціального захисту населення з урахуванням міжнародного досвіду.

***У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти набувають такі компетентності:***

ЗК3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ФК1. Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.

ФК2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

ФК6. Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг.

ФК10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій.

ФК12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.

*Soft skills:* саморозвиток, критичне мислення, прийняття обґрунтованих рішень, проведення презентацій.

*У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти досягають таких програмних результатів:*

ПРН1. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН3. Застосовувати іноземні джерела при виконанні завдань науково-дослідної та прикладної діяльності, висловлюватися іноземною мовою, як усно, так і письмово.

ПРН4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.

ПРН12. Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи.

### **3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (ТЕМАТИКА)**

**Тема 1. Особливості антикризового менеджменту в соціальній сфері.**

Поняття «криза», «антикризовий менеджмент», «антикризове управління». Функції та принципи антикризового менеджменту. Механізм та технології антикризової діяльності. Етапи антикризового управління, вимоги до їх діагностики, доцільний вибір напрямів першочергових дій. Інструменти антикризового управління. Умови успішного впровадження антикризового менеджменту в соціальній сфері з урахуванням поточної ситуації, нормативно-правового забезпечення та ресурсних можливостей.

**Тема 2. Антикризовий менеджмент соціально вразливих категорій громадян**

Право на соціальний захист та ідентифікація соціальних ризиків. Реципієнти та система управління наданням державної соціальної допомоги та соціального обслуговування. Сучасні підходи до вирішення проблем осіб з інвалідністю. Система управління та робота з внутрішньо переміщеними особами. Організація роботи з військовослужбовцями: забезпечення соціального та правового захисту.

**Тема 3. Антикризовий менеджмент системи соціального захисту в умовах війни та повоєнного розвитку**

Подолання соціогуманітарної кризи і гуманітарна допомога: ключові аспекти. Організація надання соціальних послуг в умовах воєнного стану. Безбар'єрність та інклюзивність в умовах війни. Діяльність волонтерських організацій. Міжнародна співпраця в соціальній сфері. Процес моніторингу надання та оцінки якості системи соціального захисту.

#### 4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ)

Назва змістових модулів, тем	Кількість годин			
	денна форма навчання			
	Усього	в тому числі		
Лекції		Практичні	СР	
Тема 1. Особливості антикризового менеджменту в соціальній сфері	27	4	6	20
Тема 2. Антикризовий менеджмент соціально вразливих категорій громадян	31	4	8	20
Тема 3. Антикризовий менеджмент системи соціального захисту в умовах війни та повоєнного розвитку	31	4	8	20
ІНДЗ	10	-	-	10
Підсумковий контроль - іспит	21		2	14
<b>Усього годин:</b>	<b>120</b>	<b>12</b>	<b>24</b>	<b>84</b>

Назва змістових модулів, тем	Кількість годин			
	заочна форма навчання			
	Усього	в тому числі		
Лекції		Практичні	СР	
Тема 1. Особливості антикризового менеджменту в соціальній сфері	34	2	2	30
Тема 2. Антикризовий менеджмент соціально вразливих категорій громадян	34	2	2	30
Тема 3. Антикризовий менеджмент системи соціального захисту в умовах війни та повоєнного розвитку	29	2	2	25
Контрольна робота	10	-	-	10
Підсумковий контроль - іспит	13	-	2	11
<b>Усього годин:</b>	<b>120</b>	<b>6</b>	<b>8</b>	<b>106</b>

#### 5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

##### Тема 1. Особливості антикризового менеджменту в соціальній сфері

1. Поняття «криза», «антикризовий менеджмент», «антикризове управління».
2. Функції та принципи антикризового менеджменту.
3. Механізм та технології антикризової діяльності.
4. Етапи антикризового управління, вимоги до їх діагностики, доцільний вибір напрямів першочергових дій.
5. Інструменти антикризового управління.
6. Умови успішного впровадження антикризового менеджменту в соціальній сфері з урахуванням поточної ситуації, нормативно-правового забезпечення та ресурсних можливостей.

Література: [12.1; 12.2; 12.4].

## **Тема 2. Антикризовий менеджмент соціально вразливих категорій громадян**

1. Право на соціальний захист та індифікація соціальних ризиків.
2. Реципієнти та система управління наданням державної соціальної допомоги та соціального обслуговування.
3. Сучасні підходи до вирішення проблем осіб з інвалідністю. Система управління та робота з внутрішньо переміщеними особами.
4. Організація роботи з військовослужбовцями: забезпечення соціального та правового захисту.

Література: [12.1; 12.2; 12.4].

## **Тема 3. Антикризовий менеджмент системи соціального захисту в умовах війни та повоєнного розвитку**

1. Подолання соціогуманітарної кризи і гуманітарна допомога: ключові аспекти.
2. Організація надання соціальних послуг в умовах воєнного стану.
3. Безбар'єрність та інклюзивність в умовах війни.
4. Діяльність волонтерських організацій.
5. Міжнародна співпраця в соціальній сфері.
6. Процес моніторингу надання та оцінки якості системи соціального захисту.

Література: [12.1; 12.2; 12.4].

## **6. САМОСТІЙНА РОБОТА. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Самостійна робота має на меті формування пізнавальної активності здобувачів вищої освіти, засвоєння ними основних умінь та навичок роботи з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення вже набутих знань, підвищення рівня організованості тощо.

№ з/п	Назва теми та зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	<i>Тема 1. Особливості антикризового менеджменту в соціальній сфері</i> Завдання: 1. Вивчити теоретичний матеріал 2. Підготувати повідомлення до практичних занять відповідно до запропонованих планів їх проведення 3. Здійснити самоперевірку знань контрольних питань	20	30
2.	<i>Тема 2. Антикризовий менеджмент соціально вразливих категорій громадян</i> Завдання: 1. Опрацювати лекційний матеріал.	20	30



	2. Підготувати повідомлення до практичних занять відповідно до запропонованих планів їх проведення 3. Здійснити самоперевірку знань контрольних питань		
3.	<i>Тема 3. Антикризовий менеджмент системи соціального захисту в умовах війни та повоєнного розвитку</i> Завдання: 1. Опрацювати лекційний матеріал. 2. Підготувати повідомлення до практичних занять відповідно до запропонованих планів їх проведення 3. Здійснити самоперевірку знань контрольних питань	20	25
	<b>Разом:</b>	<b>60</b>	<b>85</b>

## **7. ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ (ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ)**

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності здобувачів вищої освіти, результати якої використовуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни.

**Мета:** прищеплення та розвиток навичок і вмінь самостійної роботи над науковою літературою, аналітичного мислення, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення теоретичних знань з дисципліни та їх застосування на практиці.

**Зміст ІНДЗ:** завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, практичних занять, самостійної підготовки і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

**Завдання для науково-дослідної роботи:**

Підготувати повідомлення-презентацію на одну із запропонованих тем з навчальної дисципліни (на вибір).

**Час,** потрібний для виконання індивідуального завдання, складає 10 годин самостійної роботи. Виконання, оформлення та захист індивідуальної роботи здійснюється слухачем в індивідуальному порядку відповідно до рекомендацій викладача.

Оцінюється робота у 10 балів. Критерії оцінювання індивідуальної роботи:

- своєчасність виконання;
- повнота викладу матеріалу;
- якість виконання завдання;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань.

## **8. ТЕМАТИКА ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ (ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ)**

7.1. Виконання контрольної роботи передбачає письмове розв'язання завдань за відповідним варіантом. Кожен варіант включає завдання з тематики, визначеної навчальною програмою з даної дисципліни.

7.2. Методика розподілу варіантів контрольних робіт визначається викладачем.

7.3. Контрольна робота з дисципліни складається з двох частин:

- теоретична частина: поглиблена відповідь на теоретичне питання,
- практична частина: передбачає самостійний аналіз здобувачами вищої освіти визначених викладачем практичних аспектів.

7.4. Контрольна робота виконується державною (українською) мовою.

7.5. Контрольна робота повинна мати самостійний характер. Здобувач вищої освіти може спиратися у своїй роботі на відповідну навчальну і монографічну літературу з даної проблеми. Недопустимо запозичення тексту, фактичних даних із літературних джерел без посилання на них.

7.6. Контрольна робота виконується та надсилається для перевірки у міжсесійний період, але не пізніше як за 30 днів до початку сесії для заочної форми навчання, передбаченої навчальним планом.

7.7. Обсяг контрольної роботи не повинен перевищувати 15 сторінок комп'ютерного тексту.

### **ТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ ТА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ**

1. Поняття та зміст антикризового менеджменту в сучасній реальності.
2. Характеристика та особливості антикризового менеджменту в соціальній сфері.
3. Сутність антикризового менеджменту системи соціального захисту.
4. Види та особливості систем соціального захисту країн світу.
5. Система соціального захисту в умовах сучасних викликів.
6. Інститути громадянського суспільства в системі соціального захисту як складова антикризового менеджменту.
7. Поняття соціальних ризиків у системі соціального захисту.
8. Поняття, мета, функції, критерії надання соціальної допомоги.
9. Політика держави щодо соціально вразливих верст населення.
10. Шляхи зниження рівня бідності в країнах Європи.
11. Особливості надання соціальних послуг у країнах Європи.
12. Сучасні підходи до антикризового менеджменту системи соціального захисту в Європі.
13. Сутність і зміст антикризового менеджменту системи соціального захисту.
14. Вплив сучасних викликів на реформування вітчизняної системи соціального захисту.

15. Механізми формування та реалізації антикризової політики соціального захисту.

16. Сучасний стан, проблеми та виклики антикризової політики у сфері соціального захисту населення України.

17. Особливості антикризової політики соціального захисту в умовах інтеграції України в ЄС.

18. Напрями та заходи підвищення ефективності антикризового менеджменту соціального захисту в країнах світу.

19. Особливості європейської політики щодо біженців у системі антикризового управління.

20. Політика Європи щодо зовнішніх трудових мігрантів як складова антикризового менеджменту.

21. Сучасні підходи до зростання добробуту та підвищення якості життя громадян.

22. Внутрішньо переміщені особи як об'єкти антикризового менеджменту системи соціального захисту.

23. Еволюція антикризового менеджменту для осіб з інвалідністю.

24. Соціальний захист військовослужбовців та створення системи антикризового менеджменту в умовах війни та повоєнного розвитку.

25. Успішні антикризові практики країн світу у сфері соціального захисту населення.

## **9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ**

Для активізації процесу навчання здобувачів освіти в ході вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології та засоби:

- на лекціях чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага здобувачів освіти на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; здобувачі освіти заохочуються до критичного сприймання нового матеріалу; використовуються наочні матеріали; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо;

- на практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи здобувачів освіти є чіткий контроль відвідування здобувачами освіти занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

## **10. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ**

9.1. До переліку питань для підсумкового контролю виносяться найбільш важливі для опанування дисципліною питання, які об'єднують та узагальнюють окремі позиції, що вивчалися під час навчання, закріплюють та перевіряють ступінь опанування найважливішими навичками та компетенціями.

9.2. Перелік питань для підсумкового контролю надається здобувачам вищої освіти на початку семестру вивчення дисципліни.

## **11. КРИТЕРІЇ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Контроль і оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів освіти складається з двох етапів:

- поточного контролю роботи здобувачів освіти;
- підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється в процесі вивчення дисципліни і проводиться у терміни, які визначаються календарним планом.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння теоретичного матеріалу, вироблення умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми, умінь публічно чи письмово представити матеріал (презентація).

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів освіти є:

- систематичність, активність, своєчасність та результативність роботи над вивченням програмного матеріалу дисципліни;
- виконання завдань для самостійного опрацювання;
- виконання індивідуального завдання/контрольної роботи.

Поточний контроль знань, вмінь та навичок здобувачів освіти передбачає застосування таких видів: тестові завдання; обговорення проблеми, дискусія; аналіз конкретних ситуацій; ділові ігри (кейс-методи); презентації результатів роботи; тощо.

На підсумковий контроль знань виносяться ключові питання та завдання, що потребують вміння синтезувати отримані знання.

Оцінювання результатів навчання здобувачів в НУОЗ України імені П. Л. Шупика проводиться з використанням рейтингової системи (далі - ЄКТС), в основу якої покладено накопичення рейтингових балів за різнобічну навчально-пізнавальну діяльність здобувачів у процесі навчання.

Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може набрати під час вивчення дисципліни: за поточну навчальну діяльність 60 балів, за результатами підсумкового контролю 40 балів. Мінімальна позитивна оцінка починається з 60 балів.

Оцінювання результатів навчання з навчальної роботи здобувача з дисципліни здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань на кожному практичному занятті, а також однієї загальної оцінки результатів самостійної роботи, виконання індивідуальних навчально-дослідних (для

денної форми навчання) та контрольних робіт (для заочної форми навчання) з дисципліни.

Для занесення балів оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти у відомість обліку успішності та індивідуальний план здобувача вищої освіти використовується таблиця співвідношення між здобутими результатами успішності здобувача та ECTS оцінками.

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен, диференційований залік	Залік
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C	Добре	
68-74	D	Задовільно	
61-67	E	Задовільно	
35-60	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	не
0-34	F	Незадовільно з повторним вивченням дисципліни	зараховано

## 12. РЕКОМЕНДОВАНІ ЛІТЕРАТУРА ТА ДЖЕРЕЛА

### 12.1. Нормативно-правові акти:

12.1.1. Загальна декларація прав людини. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU48001D>

12.1.2. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_042#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text)

12.1.3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Рада Європи //Офіційний вісник України. – 1998 р., № 13, /№ 32 від 23.08.2006 /, с. 270.

12.1.4. Конвенція про права інвалідів від 20 грудня 2006 р. // Офіційний вісник України. 2010. № 17. Ст. 3496

12.1.5. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 р 2671-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>

12.1.6. Закон України Про внесення змін до деяких законів України щодо надання соціальних послуг у разі введення надзвичайного або воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях від 14.04.2022 № 2193-IX. (надання послуг екстренно/кризово) URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1169-23#Text>

12.1.7. Постанова КМУ «Порядок проведення моніторингу надання та оцінки якості соціальних послуг», від 01.06.20 року № 449

12.1.8. Наказ Мінсоцполітики «Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/ територіальної громади у соціальних послугах» №1169-23 від 19.04.2023, набув чинності 10.08.2023.

12.1.9. План дій Ради Європи для України на 2023-2026 роки «Стійкість, відновлення та відбудова»

12.1.10. Керівні принципи ООН з питань внутрішнього переміщення, 1998.

12.1.11. Принципи ООН щодо реституції житла та майна в контексті повернення біженців і переміщених осіб, резолюція 2005/21 (принципи Пін'єйру), 2005.

12.1.12. Закони України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» в редакції від 18.07.2022р. № 2417-IX, «Про забезпечення прав і свобод ВПО» від 20.10.2014р. № 1706-VII, «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення гарантії дотримання прав і свобод ВПО»

12.1.13. Стратегія державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року

## **12.2. Основна література:**

12.2.1. Стратегічне управління. Антикризове управління : навч. посіб. / О. М. Кібік [та ін.]. Одеса : Фенікс, 2019. 203 с.

12.2.2. Резнікова О. О. Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища : монографія. – Київ : НІСД, 2022. – 532 с.

12.2.3. Довбня С. Б., Чабанець Т. М. Інноваційне стратегічне планування : [монографія]. Дніпро : Ліра, 2020. 206 с.

12.2.4. Дурман М. О., Дурман О. Л. Сутність антикризового управління та принципи його здійснення. Вісник ХНТУ. 2021. № 1 (76). С. 153–161.

12.2.5. Юрик Н., Гарматюк О. Дослідження антикризових інструментів в діяльності публічної організації. URL: [http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/32391/2/monograph\\_PU\\_2020\\_TNTU\\_Yuryk\\_N-Investigation\\_of\\_anti\\_crisis\\_255-267](http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/32391/2/monograph_PU_2020_TNTU_Yuryk_N-Investigation_of_anti_crisis_255-267).

12.2.6. Оцінка ефективності програм соціальної підтримки за даними спеціального опитування населення / Черенько Л.М., Полякова С.В., Шишкін В.С. та ін.; Нац. акад. наук. Укр., Ін-т демогр. та соц. дослідж. ім. М.В. Птухи. Ел. видання. Київ, 2020.

12.2.7. Стан та перспективи впровадження реформ у соціогуманітарній сфері // Інституціоналізація публічного управління в Україні: наук.-анал. доп. / за заг. ред. М.М.Білинської, О.М.Петроє. К.: НАДУ, 2019. 210 с. С. 129-133.

12.2.8. Економічна ефективність vs соціальна справедливість: пріоритети розвитку України на етапі подолання кризи : кол. моногр. / НАН України. Київ, 2019. 350 с.

12.2.9. Інвестування в соціальний розвиток (інфраструктурний аспект) / Новіков В.М., Новіков В.М., Макарова О.В., Откидач М.В. / тех. ред. Герасименко І.В.: Нац. акад. наук. Укр., Ін-т демогр. та соц. дослідж. ім. М.В. Птухи. Ел. видання. Київ, 2020.

12.2.10. Геєць, В. (2024). Ознаки соціальної якості життя воєнного часу в Україні й завдання її повоєнного піднесення. *Економіка України*, 67(4(749)), 3–35.

### 12.3. Додаткова література:

12.3.1. Кравченко М.В. Політика соціального захисту осіб з інвалідністю в умовах війни. Наукові перспективи №7 (49). 2024. - С.367-380. URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-7\(49\)-367-380](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-7(49)-367-380)

12.3.2. Жук О. М. Організаційно-правові засади контролю в системі соціального забезпечення в Україні на сучасному етапі. *Економічний форум*. 2021. № 1 (2). С. 147-154.

12.3.3. Milena KRAVCHENKO, Svetlana Petkun Digital public services as a means of increasing the social security of citizens. Ensuring Standards of Quality of Life in a Turbulent World. Monograph. Scientific editors: Tadeusz Pokusa and Tetyana Nestorenko. Opole: The Academy of Applied Sciences – Academy of Management and Administration in Opole, 2022; pp. 623. – С. 358-370.

12.3.4. Колтун В.С., Кравченко М.В. (2023) Концептуальні підходи до забезпечення якості публічних послуг (на прикладі соціальних послуг). Актуальні питання у сучасній науці. №9 (15) (вересень). С. 951-963 URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/8852/8899>  
[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-9\(15\)-951-963](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-9(15)-951-963)

12.3.5. Кравченко М.В., Король Т.І. Досвід країн ЄС у реформуванні державної пенсійної системи // Розвиток партнерства ЄС – Україна в публічному управлінні (в рамках реалізації Модулю «Демократична децентралізація влади як європейський досвід державного управління» програми Erasmus+: Жан Моне) (онлайн): матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Харків, 25 листопада 2022 року. – Харків : ТОВ «Константа», 2022. – 510с. - С.139-144.

12.3.6. Кравченко М.В., Колесніченко О. М. Особливості партисипації в умовах пандемії. Право та державне управління: зб.н.праць. - Класичний приватний університет. – 2021. – №2. - с.223-240. URL: [http://www.pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/2\\_2021/37.pdf](http://www.pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2021/37.pdf)

12.3.7. Албул І.В. Експертиза якості соціальної роботи: сутність та завдання. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2022. №2(9).

12.3.8. Кравченко М.В. Можливості добровільного страхування для українських громадян // THEORETICAL AND SCIENTIFIC APPROACHES TO THE PROBLEMS OF MODERN ECONOMY: monograph / Polyvana L., Lutsenko O.A., Marenych T.H., Polyvana A. etc. – International Science Group. – Boston : Primedia eLaunch, 2020. 371 p. P. 224-228. DOI : 10.46299/isg.2020.MONO.ECON.I

12.3.9. Milena KRAVCHENKO, Kateryna ZADOIENKO Evolution of the Ukrainian model of public gender equality policy Proceedings of the 38th International Business Information Management Association (IBIMA), ISBN: 978-0-9998551-7-1, 23-24 November 2021, Seville, Spain, p. 4515-4523. ISSN: 2767-9640 URL: <https://ibima.org/accepted-paper/45150-2/>

12.3.10. Milena KRAVCHENKO, Emerging Trends in Social Policy in the Conditions of COVID-19 Pandemic. Social Studies: Theory and Practice (SSTP) Vol. 10, No. 1/2021 pp.17-29. DOI: 10.34858/sstp.1.2021.002

12.3.11. Kravchenko, M. (2022). Public policy in the sphere of children's social protection in war conditions. Youth in Central and Eastern Europe, 9(14), 55–61. URL: <https://doi.org/10.24917/ycee.9644>

12.3.12. Milena KRAVCHENKO Violation and protection of children's rights during the war. Social Studies: Theory and Practice Vol. 12, No. 1/2022

12.3.13. Кравченко М.В. Надання послуги раннього втручання для сімей з дітьми, які мають порушення розвитку, в умовах війни. Публічно-управлінські та цифрові практики : наук. журнал. Вип. 1. 2023. Київ : Державний університет телекомунікацій, 2023. 208с. – С.124-145. DOI:10.31673/2786-7412.2023.011245 URL: <http://journals.dut.edu.ua/index.php/public/index>

12.3.14. Milena KRAVCHENKO, Tetiana TKACH, Aleksandra SIEDLACZEK-SZWED (2020). Improving the Efficiency of Providing Public Transport Services in The EU and Ukraine URL: <https://ibima.org/accepted-paper/improving-the-efficiency-of-providing-public-transport-services-in-the-eu-and-ukraine/>

12.3.15. Оцінка ефективності програм соціальної підтримки за даними спеціального опитування населення / Черенько Л.М., Полякова С.В., Шишкін В.С. та ін.; Нац. акад. наук. Укр., Ін-т демогр. та соц. дослідж. ім. М.В. Птухи. — Ел. видання. — Київ, 2020.

12.3.16. Суровцева І. Ю., Николаєва В. І. Державний контроль за якістю надання соціальних послуг як чинник конкурентоздатності соціальної роботи. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2022. Том 33 (72) № 4. С. 72-76.

12.3.17. Шаповалова Т. Роль моніторингу і оцінювання соціальних проєктів та програм у підвищенні якості соціальних послуг. *Економічний аналіз*. 2020. Том 30. № 1. Частина 2. С.180–186.

12.3.18. Кравченко М.В., Лунга І. М. Priority directions of reform solidarity pension system to ensure sustainable development in Ukraine. Роль науки та освіти в забезпеченні сталого розвитку: моногр. : Science and education for sustainable development Series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts, University of Technology, Katowice. Publishing House of University of Technology, Katowice, Poland 2022. - С. 128-135. URL: <http://www.wydawnictwo.wst.pl/uploads/files/6ea021fc2983baf60afd42fd5d707a2.pdf>

12.3.19. Milena KRAVCHENKO, Emerging Trends in Social Policy in the Conditions of COVID-19 Pandemic. Social Studies: Theory and Practice (SSTP) Vol. 10, No. 1/2021 pp.17-29. DOI: 10.34858/sstp.1.2021.002



12.3.20. Milena KRAVCHENKO, Yulia KHARCHENKO, Oksana LASHUK and Andriy POPOK, "Institutional Principles of Development of The Socio-Humanitarian Sphere in The Conditions of Reformatting of Power in Ukraine," Proceedings of the 37th International Business Information Management Association (IBIMA), ISBN: 978-0-9998551-6-4, 30-31 May 2021, Cordoba, Spain, p. 9075-9083. URL: <https://ibima.org/accepted-paper/41024-2/>

12.3.21. Кравченко М.В. Штанько Н.О. Система соціального захисту дітей з інвалідністю раннього віку в умовах децентралізації України. Економіка і держава. Серія: державне управління № 1 (17) 2021. – С.109-115.

12.3.22. Кравченко М.В. Соціальна послуга раннього втручання в умовах децентралізації України. Журнал «Наукові перспективи». Серія «Державне управління», Випуск № 6 (12) 2021. Київ. С. 259-267. DOI: 10.52058/2708-7530-2021-6(12)-259-267

12.3.23. Milena KRAVCHENKO, Kyrylo DOMBROVSKY, Oleg KULINICH Improving Mechanisms of State Regulation of Adoption as One of the Priorities of Social Protection of Children in Ukraine. Proceedings of the 38th International Business Information Management Association (IBIMA), ISBN: 978-0-9998551-7-1, 23-24 November 2021, Seville, Spain, p. 8010-8015. ISSN: 2767-9640 URL: <https://ibima.org/accepted-paper/improving-mechanisms-of-state-regulation-of-adoption-as-one-of-the-priorities-of-social-protection-of-children-in-ukraine/>

12.3.24. Kravchenko, M. (2022). Public policy in the sphere of children's social protection in war conditions. Youth in Central and Eastern Europe, 9(14), 55–61. URL: <https://doi.org/10.24917/ycee.9644>

12.3.25. Milena KRAVCHENKO Violation and protection of children's rights during the war. Social Studies: Theory and Practice Vol. 12, No. 1/2022

12.3.26. Svetlana Petkun, Milena Kravchenko, Tetiana Yaroshovets, Oleg Kulinich Digital services development in Ukraine. Khazar Journal of Humanities and Social Sciences Volume 26, No1, Special Issue, 2023. – С. 134-146. URL: <https://ejournal.khazar.org/index.php/kjhss/article/view/35>

12.3.27. Кравченко М.В. Надання послуги раннього втручання для сімей з дітьми, які мають порушення розвитку, в умовах війни. Публічно-управлінські та цифрові практики : наук. журнал. Вип. 1. 2023. Київ : Державний університет телекомунікацій, 2023. 208с. – С.124-145. DOI:10.31673/2786-7412.2023.011245 URL: <http://journals.dut.edu.ua/index.php/public/index>

12.3.28. Кравченко М.В. Бегларян О. Ф. Проблеми та перспективи публічної політики у сфері соціального захисту поліцейських України. № 1(32) (2023): Економіка. Управління. Інновації. URL: <http://eui.zu.edu.ua/article/view/283045/277223> JEL Classification: H10, H 50. DOI 10.35433/ISSN2410-3748-2023-1(32)-5

12.3.29. Кравченко М.В. Соціальні послуги територіальних громад України: актуальні потреби, проблеми, можливості. «Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка», Серія

«Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»): журнал. 2023. № 9(15) 2023. С. 951. – С.206-216. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-9\(15\)-206-216](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-9(15)-206-216)

12.3.30. Кравченко М.В., Вітенко З.Р. ОСОБЛИВОСТІ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ. Наукові перспективи № 9(39) 2023. С.129-136.

12.3.31. Кравченко М.В., Вітенко З.Р. PUBLIC ADMINISTRATION IN THE FIELD OF PENSION SECURITY OF MILITARY SERVANTS IN UKRAINE. Журнал «Наукові інновації та передові технології» № 12(26) 2023. – С.22-29. (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка») UDC 355.291.1. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-12\(26\)-22-29](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-12(26)-22-29)

12.3.32. Кравченко М. В. Проблеми та перспективи публічної політики у сфері захисту ветеранів // Публічне управління в умовах воєнного стану: матеріали І наук.-практ. конф. «Публічне управління та адміністрування: реалії та перспективи» / за заг. ред. Л. М. Мельничук; ННІНО НАУ (м. Київ, 14 груд. 2023 р.). Київ, 2023. 258 с. С.136-139.

12.3.33. Кравченко М.В. Реалії та перспективи надання соціальних послуг на рівні місцевої громади в умовах війни // Європейська інтеграція та трансформація публічного врядування в Україні: матер. наук.-практ. конф. (19 квітня 2024 р., м. Львів) / упорядн.: Буник М. З., Бліщук К. М., Федорчак О. В, Худоба О. В. – Львів: НУ «Львівська політехніка», 2024. – 279 с. – С. 209-211.

12.3.34. Кравченко М.В. Вразливість та стійкість забезпечення захисту внутрішньо переміщених осіб у десятилітньому вимірі // Соціологія – Соціальна робота та соціальне забезпечення: регулювання соціальних проблем (Львів, 9–10 травня 2024 р.): збірник матеріалів XIV Міжнародної науково-практичної конференції. – Львів, 2024. – 305 с. - С.265-271.

#### **12.4. Інформаційні ресурси:**

12.4.1. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>.

12.4.2. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. URL: <http://www.president.gov.ua/>.

12.4.3. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.

12.4.4. Глобальні цілі сталого розвитку 2030 URL: [http://www.un.org.ua/images/documents/3615/%D1%86%D1%96%D0%BB%D1%96\\_web\(2\).pdf](http://www.un.org.ua/images/documents/3615/%D1%86%D1%96%D0%BB%D1%96_web(2).pdf)

12.4.5. Лабораторія законодавчих ініціатив. URL: <https://parlament.org.ua/>

12.4.6. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>